

*Program naprawczy
po analizie wyników sprawdzianu
zewnątrznego
Szkoły Podstawowej nr 2
w Prabutach*

WSTĘP

Podstawą konstruowania niniejszego programu jest analiza wyników sprawdzianu dla klas szóstych w roku szkolnym 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009. Analiza ta jest obowiązkiem każdej szkoły. Wskazuje ona na mocne i słabe strony uczniów. Niniejszy program naprawczy ma służyć wzmocnieniu mocnych i eliminacji słabych stron wiedzy naszych uczniów.

Wyniki sprawdzianu dla klas szóstych w roku szkolnym 2008/2009 przedstawiają się następująco:

Kraj	Województwo	Powiat	Gmina	Szkoła
22,6/40	22,29/40	21,5/40	19,51/40	19,51/40

Z powyższej tabeli wynika, że wynik szkoły osiągnął stanin 3, czyli niżej średniej w kraju i w województwie.

W załączeniu analiza wyników uczniów za ostatnie trzy lata.

I. ANALIZA PRZYCZYN

Wyróżnia się trzy rodzaje przyczyn niepowodzeń szkolnych:

- przyczyny społeczno – ekonomiczne,
- przyczyny biopsychiczne,
- przyczyny dydaktyczne.

1. Przyczyny społeczno – ekonomiczne.

Przyczyny społeczno – ekonomiczne niepowodzeń szkolnych obejmują całokształt warunków materialnych, społecznych i kulturalnych, które powodują niekorzystną sytuację życiową dzieci i młodzieży. Poniżej omawiamy najważniejsze z nich:

Sytuacja materialna rodziny

Wiele rodzin uczniów naszej szkoły ma złą sytuację materialną. Bezrobocie i niskie dochody rodziców mają niekorzystny wpływ na uczniów, obniżając ich motywację, a często uniemożliwiając prawidłową organizację warsztatu pracy w domu ucznia (brak właściwych warunków odrabiania prac domowych). Niektórzy uczniowie pochodzą z rodzin wielodzietnych, co przy złych warunkach ekonomicznych rodziny silnie wpływa na osiągnięcia przez nich wyniki w nauce.

Działania szkoły: szkoła, na miarę swoich możliwości, organizuje pomoc dla najbardziej potrzebujących uczniów, np. informacja i pomoc w staraniu się o dofinansowanie zakupu podręczników, stypendium szkolnego, zasiłku szkolnego.

Wykształcenie rodziców

Rodzice uczniów naszej szkoły są w większości słabo wykształceni. Niektórzy spośród nich nie rozumieją, jakie znaczenie ma dobre wykształcenie dziecka (w

sytuacji, gdzie dziecko musi dokonać wyboru pomiędzy nauką a pracą w gospodarstwie domowym, często wybierana jest druga możliwość). Niski poziom wykształcenia rodziców ma negatywny wpływ na ich poziom świadomości wychowawczej. Często idzie również w parze z brakiem potrzeb kulturalnych i estetycznych.

Działania szkoły: pedagogizacja rodziców, wzmacnianie i zaspokajanie potrzeb kulturalnych i estetycznych uczniów

□ Współpraca rodziców ze szkołą

Często współpraca rodziców ucznia ze szkołą sprowadza się do uczestnictwa w wywiadówkach, na wezwania szkoły, sporadycznie przed klasyfikacją gdy występuje zagrożenie oceną niedostateczną, kontaktów telefonicznych z wychowawcą, nauczycielem przedmiotu, pedagogiem. Część rodziców, zwłaszcza tych nieobecnych na spotkaniach z wychowawcą, może mieć więc ograniczoną świadomość braków osiągnięć edukacyjnych swojego dziecka. Ponadto opinia, jaką mają o pracy szkoły rodzice, jest wówczas opinią ich dzieci, co na ogół nie sprzyja rozwiązywaniu problemów.

Działania szkoły: kontynuacja konsultacji dla rodziców – co drugi miesiąc, wywiadówek klasowych – cztery rocznie (minimum), „dni otwartych”, imprez szkolnych.

2. Przyczyny biopsychiczne.

Mówiąc o biopsychicznych przyczynach niepowodzeń szkolnych, mamy na myśli samego ucznia, jego stan zdrowia, zadatki dziedziczne w postaci funkcjonowania zmysłów, zdolności, określony temperament oraz jego rozwój ogólny, na który składa się zdobyta wiedza, doświadczenie, życie uczuciowe, cechy charakteru, rozwój aktywności, samodzielności, dociekliwości, wytrwałości w dążeniu do celu, odpowiednich zainteresowań i zamiłowań oraz tendencji samokształceniowych.

To właśnie w tych przyczynach należy dopatrywać się słabego wyniku niektórych uczniów klasy szóstej.

Osiąganie sukcesów szkolnych utrudniają m.in.:

Obniżona sprawność intelektualna dziecka

Wśród uczniów klasy szóstej dziewięcioro dzieci miało opinię o obniżeniu wymagań edukacyjnych, kilku uczniów tej klasy często wykazywało powolne tempo myślenia, skłonności do powierzchownego uogólniania, niestalość uwagi i szybkie męczenie się wykonywaną pracą umysłową.

Działania szkoły: indywidualizacja procesu nauczania, nagradzanie najmniejszego sukcesu ucznia.

Brak wpływu szkoły na obniżenie wymagań na sprawdzianie.

Zakłócenia w rozwoju motywacji i postaw

Wśród wielu uczniów można zaobserwować brak motywacji do uczenia się („nie ma potrzeby przygotowywać się do sprawdzianu, skoro dostanę się do gimnazjum niezależnie od uzyskanego wyniku”). Znamienna jest tutaj bierna postawa nie tylko samych uczniów, ale często również ich rodziców. Brak motywacji jest czynnikiem bardzo silnie hamującym postępy dzieci.

Działania szkoły: stosowanie metod aktywizujących w pracy lekcyjnej, pedagogizacja rodziców – zwiększenie świadomości o znaczeniu sprawdzianu na dalszym etapie kształcenia, pogadanki z uczniami.

3. Przyczyny dydaktyczne.

Czynniki dydaktyczne to trzeci rodzaj przyczyn niepowodzeń szkolnych, z punktu widzenia szkoły być może najważniejszy, ponieważ to właśnie na niego szkoła ma największy wpływ. Do zespołu czynników dydaktycznych należą: treść, metody i środki nauczania, system zasad dydaktycznych respektowany przez nauczycieli, różne sposoby aktywizowania uczniów

na lekcji oraz w czasie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, poziom zawodowych kwalifikacji nauczycieli, ich pozycja społeczna, liczebność uczniów w klasach itd. Poniżej prezentujemy najważniejsze z nich.

□ *Treść, metody i środki nauczania*

Szkolny plan nauczania jest zgodny z przepisami prawa, a obowiązujący zestaw programów nauczania zapewnia realizację podstawy programowej.

Szkoła diagnozuje i rozpoznaje potrzeby swoich uczniów. Wyniki tej diagnozy są uwzględniane w organizacji kształcenia. Uczniowie zdolni mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań na licznych kółkach. Uczniowie słabsi uczęszczają na zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, a w klasie szóstej nauczyciele organizują im dodatkowe zajęcia przed sprawdzianem. Szkoła wykorzystuje istniejącą bazę do stworzenia możliwie najlepszych warunków pracy i nauki, co nie zawsze jest łatwe, z uwagi na różnego rodzaju ograniczenia (np. finansowe, dowozy uczniów na zajęcia popołudniowe).

□ *Cechy nauczycieli*

Nauczyciele naszej szkoły mają dobre przygotowanie pedagogiczne i dydaktyczne. Wszyscy posiadają kwalifikacje adekwatne do zajmowanego stanowiska. Biorą udział w doskonaleniu zawodowym, zarówno zewnętrznym, jak i wewnątrzszkolnym. Cechuje ich zaangażowanie i zamiłowanie do pracy nauczycielskiej (o czym świadczą m.in.: liczba przeprowadzanych zajęć, imprezy o charakterze lokalnym organizowane przez naszych nauczycieli).

□ *Sposoby aktywizowania uczniów*

Szkoła dokłada wszelkich starań, aby dobór metod i środków zapewniał osiągnięcie założonych celów edukacyjnych przez wszystkich uczniów. Warto podkreślić, że nauczyciele stosują metody aktywizujące w pracy lekcyjnej. Praca tymi metodami niewątpliwie przyczynia się do wzrostu zaangażowania,

a przez to i osiągnąć uczniów, należy więc kontynuować i rozszerzać już podjęte działania.

Uczniowie mają możliwość wykazania się aktywnością na zajęciach kół zainteresowań, przygotowując się do konkursów przedmiotowych, działając w różnych organizacjach.

Szkoła zachęca wszystkich do uczestnictwa w kółkach zainteresowań lub dodatkowych zajęciach wyrównujących braki (w zależności od zdolności ucznia).

PODSUMOWANIE ANALIZY

Należy stwierdzić, że przyczyny niskiego wyniku sprawdzianu niektórych uczniów to przede wszystkim:

- obniżona sprawność intelektualna dzieci,
- brak motywacji do nauki,
- słaba frekwencja uczniów w zajęciach dodatkowych,
- niedostateczna współpraca szkoły z częścią rodziców.

Zarówno szkoła, jak i poszczególni nauczyciele podejmowali rozmaite działania, mające na celu podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów.

Wspomniane działania to przede wszystkim:

- .diagnozowanie możliwości i potrzeb uczniów (analiza próbnych sprawdzianów w klasie V i VI),
- współpraca z Poradnią PP w celu otrzymania wskazówek do pracy z uczniami,
- organizowanie zajęć dydaktyczno – wyrównawczych z matematyki i z języka polskiego,
- organizowanie dodatkowych zajęć przed sprawdzianem dla uczniów klas szóstych,

- znajomość i stosowanie standardów egzaminacyjnych (zaznajamianie uczniów i ich rodziców ze standardami wymagań, uwzględnianie tych standardów w planach pracy nauczycieli poszczególnych przedmiotów),
- uczenie samodzielności, systematyczności i radzenia sobie ze stresem (prowadzenie zajęć metodami aktywizującymi, systematyczna kontrola wiadomości i umiejętności uczniów, pogadanki na lekcjach wychowawczych na temat stresu i organizacji warsztatu pracy).

Wynik sprawdzianu wskazuje, że podjęte działania w przypadku niektórych uczniów okazały się nieskuteczne. Zachodzi konieczność opracowania i wdrożenia programu naprawczego, mającego na celu uzyskanie lepszych wyników na sprawdzianach zewnętrznych.

II. CELE PROGRAMU

Cel główny: poprawa efektywności kształcenia w szkole (lepsze wyniki sprawdzianu w szkole podstawowej).

Cele szczegółowe:

- doskonalenie efektów procesu dydaktycznego we wszystkich standardach badanych podczas sprawdzianu,
- kształcenie i doskonalenie umiejętności kluczowych (umiejętność planowania, organizowania i oceniania własnego uczenia się; umiejętność skutecznego komunikowania się w różnych sytuacjach; umiejętność efektywnego współdziałania w grupie; umiejętność
- rozwiązywania problemów w sposób twórczy; umiejętność samodzielnego podejmowania decyzji; umiejętność rozwijania sprawności umysłowej oraz osobistych zainteresowań),
- korelacja działań uwzględniających program nauczania, standardy wymagań i umiejętności kluczowe,
- dostosowywanie metod i form pracy do potrzeb uczniów (indywidualizacja procesu nauczania),
- zmniejszenie liczby uczniów mających bardzo niskie wyniki sprawdzianu.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

- Intensyfikacja pracy wszystkich podmiotów szkoły (dyrekcja, nauczyciele, uczniowie, rodzice).
- Kształtowanie współpracy pomiędzy wszystkimi uczestnikami procesu dydaktycznego.
- Systematyczna analiza wyników nauczania.
- Motywowanie uczniów do nauki.
- Indywidualizacja procesu kształcenia.
- Ewaluacja programu i umiejętność wyciągania wniosków, które służą do konstruowania jego kolejnych etapów.

IV. TREŚCI PROGRAMU

Treści niniejszego programu rozłożone są na działania:

- dyrektora, wicedyrektora,
- wychowawców, nauczycieli i zespołów przedmiotowych,
- uczniów,
- rodziców.

Działania dyrektora:

w stosunku do siebie

- Organizacja czasu pracy, pozwalająca na bezpośredni kontakt z nauczycielami, dziećmi rodzicami.

w stosunku do nauczycieli

- Troska o życzliwą atmosferę.
- Dokonywanie ocen nauczycieli, mające na celu poprawienie efektów kształcenia.
- Zatrudnianie nauczycieli o wysokich kwalifikacjach.
- Zapewnienie nauczycielom możliwości podnoszenia kwalifikacji.

w stosunku do uczniów

- Informowanie o wynikach kształcenia (w tym porównywanie wyników sprawdzianu w szkole do wyników w rejonie i w kraju).
- Stosowanie nagród i kar motywujących do wyteźzonej pracy.
- Organizacja nauczania uwzględniająca potrzeby zarówno uczniów zdolnych, jak i słabszych.
- Wspomaganie uczniów z rodzin gorzej sytuowanych.

w stosunku do rodziców

- Zapoznanie rodziców z priorytetami szkoły.

- Pedagogizacja rodziców (w szczególności na temat efektów kształcenia, organizacji czasu dziecka, możliwości pomocy, motywowania do pracy własnej w domu).
- Zwiększenie świadomości rodziców o roli egzaminu zewnętrznego – sprawdzianu – i jego znaczenia dla dalszego etapu kształcenia.
- Umożliwianie kontaktów z dyrekcją i z nauczycielami.
- Zapoznanie rodziców z WSO i ze standardami wymagań.
- Zapewnienie dostępu do wyników sprawdzianu w szkole i porównania ich z wynikami w kraju.

Działania wychowawców, nauczycieli i zespołów przedmiotowych:

w stosunku do siebie

- Dzielenie się doświadczeniem w obszarze poprawy efektywności kształcenia.
- Dzielenie się doświadczeniami w ramach prac zespołów przedmiotowych.
- Analiza stosowanych metod pod kątem optymalizacji procesu dydaktycznego w szkole.
- Konsekwencja w stosowaniu wymagań kryteriów oceniania.
- Wspólne opracowanie szkolnego zestawu testów do sprawdzianu międzyprzedmiotowego i ustalenie kryteriów ich oceniania (dotyczy klas IV i V).
- Pełne wykorzystanie bazy szkoły.
- Doskonalenie własnego warsztatu pracy.
- Stosowanie metod aktywizujących.

w stosunku do uczniów

- Zapoznanie uczniów z WSO.

- Systematyczne diagnozowanie wiedzy uczniów i przyczyn niepowodzeń szkolnych.
- Motywowanie do pracy poprzez stosowanie systemu nagród i kar.
- Dbanie o dobre relacje z uczniami i między uczniami.
- Organizowanie pomocy koleżeńskiej dla uczniów, którzy mają trudności w nauce.
- Wspieranie dzieci, które nie mogą liczyć na pomoc rodziców i zaplanowanie działań wyrównujących ich braki edukacyjne.

w stosunku do rodziców

- Ustalenie czytelnych zasad komunikowania się z wychowawcą i nauczycielami.
- Rzetelne informowanie o osiągnięciach uczniów.
- Oczekiwanie od rodziców informacji zwrotnych.
- Stały kontakt z rodzicami.
- Wspieranie rodziców w indywidualnej pracy wyrównawczej z dzieckiem w domu.
- Dostarczanie rodzicom informacji na temat sprawdzianu w klasie szóstej w sposób dla nich zrozumiały i przyjazny.

Działania uczniów:

w stosunku do siebie

- Organizowanie pomocy koleżeńskiej.
- Wdrażanie do samooceny.
- Uczenie się organizacji czasu pozalekcyjnego.

w stosunku do nauczycieli i dyrekcji

- Zgłaszanie swoich oczekiwań.
- Sygnalizowanie zauważonych nieprawidłowości.

- Zgłaszanie ciekawych pomysłów pracy w szkole.

Działania rodziców:

w stosunku do siebie

- Organizowanie własnych zajęć w ten sposób, aby mieć czas na rozmowę i pracę z dzieckiem.

w stosunku do własnych dzieci

- Określenie jasnego systemu wymagań.
- Dbłość o właściwą organizację czasu pozalekcyjnego dzieci.
- Systematyczne kontrolowanie osiągnięć dzieci.

w stosunku do wychowawców i nauczycieli

- Częste kontakty.
- Udzielanie informacji zwrotnej nauczycielom.

w stosunku do dyrekcji szkoły

- Współdziałanie w sprawach organizacyjnych, bezpieczeństwa i wychowawczych.

V. PLANOWANE DZIAŁANIA

Zawarte poniżej zadania służą eliminacji wskazanych we wstępie do niniejszego programu słabych i wzmocnieniu mocnych stron uczniów.

- organizacja procesu kształcenia,
- udział uczniów w konkursach na różnych szczeblach
- rozwijanie uzdolnień poprzez uczestnictwo w kółkach przedmiotowych
- wyrównywanie braków w ramach zespołów dydaktyczno-wyrównawczych
- wewnętrzny system oceniania,
- analiza szkolnego systemu oceniania
- jakość procesu kształcenia,

CZYTANIE

zadania szczegółowe na zajęcia edukacyjne

- Doskonalenie techniki czytania ze zrozumieniem.
- Doskonalenie umiejętności pisania na temat z uzasadnieniem
- Zwiększenie liczby ćwiczeń służących bogaceniu słownictwa uczniów
- Czytanie i analizowanie wierszy – rozpoznawanie środków poetyckich oraz interpretacja.

KORZYSTANIE Z INFORMACJI

zadania szczegółowe na zajęcia edukacyjne

- Wyrabianie u uczniów umiejętności wskazywania źródła informacji, ich analizy, selekcjonowania i porządkowania

PISANIE

zadania szczegółowe na zajęcia edukacyjne

- Doskonalenie form wypowiedzi wymaganych programem nauczania (redagowanie listów, zaproszeń...)
- Motywowanie uczniów do posługiwania się wyszukаныmi sformułowaniami oraz żywym i barwnym stylem
- Ćwiczenia doskonalące poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną
- Kontrola dbałości uczniów o układ graficzny, poprawność i estetyczność zapisu w zeszytach przedmiotowych, pracach pisemnych

- Zwracanie uwagi na wyraziste i poprawne wypowiedzi ustne oraz formułowanie argumentów przez uczniów.

ROZUMOWANIE

zadania szczegółowe na zajęcia edukacyjne

- Wyrabianie nawyku sprawdzania sensowności otrzymanych wyników
- Uczenie różnych strategii rozwiązywania zadań (w tym także zadań zamkniętych)
- Doskonalenie działania na liczbach
- Doskonalenie rozumienia zależności, np. między kierunkiem cienia a porą roku
- Wdrażanie uczniów do sprawniejszego sytuowania wydarzeń w odpowiednim okresie historycznym
- Ćwiczenie umiejętności ustalania wieków.

WYKORZYSTYWANIE WIEDZY W PRAKTYCE

zadania szczegółowe zajęcia edukacyjne

- Zwiększenie ilości ćwiczeń w sprawnym wykorzystywaniu przez uczniów algorytmów poznanych działań
- Doskonalenie umiejętności wykorzystania obliczeń związanych z czasem, pieniędzmi, długością, powierzchnią i temperaturą.
- Ćwiczenie sprawnego posługiwania się jednostkami czasu, powierzchni.
- Doskonalenie umiejętności wykorzystania własności liczb oraz figur w sytuacjach praktycznych

DOSKONALENIE NAUCZYCIELI:

- szkolenia w ramach WDN,
- rady szkoleniowe,
- udział w innych szkoleniach.
- jakość procesu uczenia się,
- aktywizacja i motywowanie uczniów do nauki poprzez:
- rozbudzanie w uczniach zainteresowania przedmiotem – stosowanie metod aktywizujących w pracy
- jasne określanie oczekiwań wobec uczniów,
- uwzględnianie potrzeb i zainteresowań uczniów (organizowanie dodatkowych zajęć),
- dostrzeganie wkładu pracy ucznia, nie tylko efektów,

- bezwzględne stosowanie obowiązującego w szkole systemu nagród i kar.

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI:

- uświadomienie rodzicom, jakie czynniki mają wpływ na osiągnięcia uczniów (frekwencja, systematyczna praca dziecka, środowisko ucznia, warunki, motywacje, system wychowawczy rodziców i ich zaangażowanie, warunki materialne rodziny itp.),
- przekazywanie rodzicom informacji o prowadzonych zajęciach pozalekcyjnych i uświadomienie konieczności uczestnictwa ich dzieci w tych zajęciach, szczególnie w przypadku uczniów z trudnościami,
- prowadzenie zajęć z udziałem rodziców, pokazujących możliwości pracy z dzieckiem w domu (uzupełnianie zaległości po nieobecności dziecka w szkole, umiejętność korzystania z podręcznika, uwrażliwienie na konieczność systematycznego odrabiania prac domowych), np. w czasie lekcji otwartych, .

VI. PROCEDURY OSIĄGNIĘCIA CELÓW

Na zajęciach należy:

- zdiagnozować umiejętności uczniów,
- zaplanować działania wyrównujące braki,
- stosować aktywizujące metody nauczania,
- motywować uczniów do nauki poprzez stosowanie nagród, pochwał,
- uczyć korzystania z materiałów źródłowych, w tym z podręcznika,
- uczyć wyszukiwania informacji (w encyklopedii, bibliotece, Internecie),
- rozwijać logiczne myślenie poprzez stosowanie metod problemowych,
- wspomagać uczniów w planowaniu i organizowaniu własnej nauki,
- poprawiać metody pracy z uczniem słabym i zdolnym,
- przeprowadzać więcej pisemnych sprawdzianów (krótkich kartkówek), stosując zadania otwarte i zamknięte,
- rozwiązywać większą liczbę testów, stosując różne metody ich rozwiązywania oraz mając na uwadze obowiązujące standardy wymagań,
- częściej badać osiągnięcia uczniów (diagnozować pod koniec roku szkolnego w każdej klasie),
- zwrócić większą uwagę na uczniów o obniżonych możliwościach intelektualnych,
- zorganizować dodatkowe zajęcia,
- zwracać uwagę na poprawne odpowiedzi „całym zdaniem”,
- zwracać uwagę na estetykę wykonywanych prac,
- zwiększyć nacisk na treści związane z tworzeniem diagramów, schematów, wykresów, tabel itp.
- w rozwiązywanych zadaniach na lekcji i w pracach klasowych uwzględniać standardy wymagań,
- rozwijać czytelnictwo,
- analizować błędy popełniane przez uczniów i poszukiwać ich źródeł,
- zachęcać i motywować uczniów do wyjątkowej pracy na lekcji, w domu i w trakcie pisania sprawdzianu.

VII. PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

1. Poprawa wyników sprawdzianu:
  - zmniejszenie liczby uczniów z niskimi wynikami,
  - zwiększenie liczby uczniów z wysokimi wynikami.
2. Dostrzeżenie użyteczności w życiu codziennym wiedzy nabytej w szkole.
3. Świadome przystąpienie do sprawdzianu.

**VIII. ZADANIA NAUCZYCIELI UKIERUNKOWANE NA
PODNIESIENIE EFEKTYWNOŚCI NAUCZANIA.**

Nauczyciel powinien:

- doskonalic̄ umiejętności mierzenia jakości własnej pracy,
- diagnozować potrzeby i oczekiwania uczniów, określajac̄e źródła niepowodzeń i trudnośc̄i w nauce (ankiety),
- doskonalic̄ umiejętności oceniania osiagnięć ucznia – ocena powinna spełniać funkcję motywujac̄ą i zachęcać do dalszego wysiłku,
- uczyć samooceny,
- doskonalic̄ umiejętności efektywnego wykorzystania czasu pracy na lekcji, skracać maksymalnie część teoretyczną w formie wykładu na korzyść zajęc̄ i ćwiczeń praktycznych i metod aktywizujac̄ych,
- zwiększać liczbę zadań rozwiązywanych przy tablicy pod kierunkiem nauczyciela i w pracy zespołowej – ćwiczenia do samodzielnego rozwiązania pozostawiać jako pracę domową (unikać cichej pracy na lekcji),
- opracować w zespołach międzyprzedmiotowych zestaw ćwiczeń i zadań prowadzacych do realizacji standardów egzaminacyjnych oraz materiałow̄ do ćwiczeń wyrównawczych dla uczniów z trudnościami i udostępniać je innym nauczycielom,
- przekazywać i zbierać informacje zwrotne, opracować metody pracy z uczniem zdolnym i majac̄ym trudnośc̄i w nauce,
- analizować programy i podręczniki pod kątem możliwości uczniów i realizacji standardów,
- przestrzegać czasu nauki, punktualnego rozpoczynania i kończenia zajęc̄,
- motywować uczniów do nauki (ukazywać zastosowania i znaczenie nowych wiadomości i umiejętności),
- uczyć strategii rozwiązywania różnych form zadań (otwarte, zamknięte),
- stwarzać sytuacje wymagajac̄e podejmowania decyzji w określonym czasie i pokazywać konsekwencje wynikajac̄e z braku przemyślenia ich,
- ćwiczyć najslabiej opanowane umiejętności, modyfikować rozkład materiału nauczania,
- indywidualizować nauczanie,
- przyzwyczajac̄ do sprawdzianów poprzez częste ich stosowanie i analizowanie,
- uczyć, jak radzić sobie z problemami, napięciem, stresem.

IX. EWALUACJA

Należy oceniać skutki dokonywanych zmian poprzez analizę sprawdzianów diagnostycznych (na początku i na końcu roku) oraz sprawdzianów z każdego przedmiotu.

Program naprawczy został przyjęty do realizacji uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia **10 września 2009 roku**.